

Číslo jednací: KUJI 32591/2024
Sp. zn.: OZPZ 279/2024
Vyřizuje/telefon: Morávková/564602521

Rozhodnutí

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále též „OŽPZ, KrÚ Vysočina“), jako příslušný orgán ochrany přírody podle § 77a odst. 5 písm. o), m) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v pozdějších zněních (dále jen „zákon o ochraně přírody“)

žadateli – Zemědělský výzkum, spol. s r.o. Troubsko, Zahradní 400/1, 66441 Troubsko, IČ: 26296080 – účastník řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“)

- I. **povoluje** dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody **výjimku** ze zákazů u zvláště chráněných živočichů uvedených v § 50 zákona o ochraně přírody, konkrétně **chytat, chovat v zajetí**, v souvislosti se záměrem
 - jarní (duben - květen) odchyt matek čmeláků druhu *Bombus terrestris* z přírody s cílem doplnění a genetického ozdravení dlouhodobě zavedeného laboratorního chovu žadatele. Tento odchyt se bude týkat maximálně 30 matek ročně, na různých lokalitách v Kraji Vysočina (mimo CHKO a zvláště chráněná území).
- II. **povoluje** dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody **výjimku** ze zákazů u zvláště chráněných živočichů uvedených v § 50 zákona o ochraně přírody, konkrétně **chytat, usmrcovat, držet usmrcené jedince**, v souvislosti se záměrem
 - letní (červen – srpen) odchyt a usmrcení na místě dělnic a samců čmeláků druhu *Bombus terrestris* z přírody za účelem výzkumu dopadu používání hnízd ze zahraničních velkochovů na genom místní populace. Odchyceno bude maximálně 100 jedinců ročně, na různých lokalitách v Kraji Vysočina (mimo CHKO a zvláště chráněná území).

Zároveň se stanovují tyto **podmínky**:

1. Žadatel každoročně k 30. 11. zašle OŽPZ, KrÚ Vysočina zprávu o lokalitách a počtu odebraných jedinců.
2. Výstupy z projektu DKRVO MZE-RO1723 budou po jeho ukončení zaslány OŽPZ, KrÚ Vysočina.
3. Platnost výjimky je stanovena do 31. 12. 2028.

Odůvodnění

Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Kraje Vysočina (dále též „KrÚ Kraje Vysočina, OŽPZ“) obdržel od společnosti Zemědělský výzkum, spol. s r.o. Troubsko, Zahradní 400/1, 66441 Troubsko, IČ: 26296080, žádost o povolení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody, a to ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného druhu živočicha, čmeláka zemního (*Bombus terrestris*) k záměrům:

- I. Jarní odchyt matek čmeláků druhu *Bombus terrestris* z přírody s cílem doplnění a genetického ozdravení dlouhodobě zavedeného laboratorního chovu žadatele (povoleno rozhodnutím č.j. JMK 30896/2023). Tento odchyt se bude týkat maximálně 30 matek ročně, na různých lokalitách v Kraji Vysočina (mimo CHKO a zvláště chráněná území).
- II. Letní odchyt a usmrcení na místě dělnic a samců čmeláků druhu *Bombus terrestris* z přírody za účelem výzkumu dopadu používání hnízd ze zahraničních velkochovů na genom místní populace. Odchyceno bude maximálně 100 jedinců ročně, na různých lokalitách v Kraji Vysočina (mimo CHKO a zvláště chráněná území). Odchyt souvisí s výzkumným projektem DKRVO MZE-RO1723.

Správní orgán dopisem ze dne 7. 2. 2024 oznámil zahájení řízení známým účastníkům. Do doby vydání rozhodnutí se nikdo nevyjádřil.

Podklady pro vydání předmětného rozhodnutí tvoří žádost s popisem plánované činnosti, znalosti z úřední činnosti u obdobných případů.

Podle § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop.

Povolované činnosti budou vyžadovat I. odchyt a následný chov v zajetí, II. odchyt, usmrcení a následné uchování usmrcených jedinců na provedení genetické analýzy.

Jelikož jsou výjimkou povolovány činnosti a priori zakázané, je třeba posoudit, zda byly splněny podmínky dle odst. 1 a 2 § 56 zákona o ochraně přírody. Základní obecnou podmínkou je povolení výjimky v zájmu ochrany přírody nebo převažuje-li jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody.

Rychlé mizení druhů blanokřídlých opylovačů z krajiny, stejně jako hmyzu všeobecně (Hallmann et al. 2017, van der Sluijs 2020), má mnoho různých dílčích příčin, působících ovšem v důsledku synergicky (např. Goulson et al. 2015, Sánchez-Bayo a Wyckhuys 2019, Zattara a Aizen 2021). Jejich společným jmenovatelem se zdá být zánik vhodných habitatů a obecně ztráta krajinné heterogenity (cf. Konvička et al. 2016), chemizace, šíření nepůvodních druhů včetně introdukce nových patogenů a parazitů do naivních populací a v případě opylovačů také omezení potravní nabídky kvetoucích rostlin (Goulson et al. 2015).

V tomto případě správní orgán chápe záměr jako podporu populací volně žijících opylovačů. A to jak přímo – I. vlastním laboratorním odchovem a následným umístováním do volné krajiny. Tak nepřímou – II. výzkumnou činností. Zamýšlené činnosti jsou povolovány za předpokladu, že celkový počet odchycených jedinců se bude pohybovat v jednotkách až desítkách na jednu lokalitu, a dále s nimi bude odborně nakládáno. Laboratorní chov čmeláka zemního je

společností provozován dlouhodobě a žádost o povolení odchycení matek je ve skutečnosti prodloužení činnosti.

OŽPZ KrÚ Vysočina zvážil všechny okolnosti, které jsou mu známé, a dospěl k závěru, že oba záměry nejsou v rozporu se zájmy ochrany přírody. Nehrozí riziko zhoršení stavu volně žijících populací a bude prováděna s cílem podpořit stávající populace našich čmeláků.

Podmínky ve výroku se týkají širokého využití dat. Ohlašovací podmínky jsou vázány na povinnost OŽPZ KrÚ Vysočina tzv. zpětného hlášení o využití výjimky pro orgány EU. Požadovaná doba trvání povolení - 5 let vychází z potřeb žadatele tj. ze žádosti.

Správní orgán může dle § 84 odst. 1 zákona o ochraně přírody z vlastního podnětu nebo na návrh po provedeném řízení toto rozhodnutí změnit nebo zrušit, pokud by to vyžadovaly zájmy přírody, zejména vznikla-li by na základě tohoto rozhodnutí vážná ekologická újma nebo došlo ke změně skutečnosti rozhodných pro vydání tohoto rozhodnutí.

Poučení účastníků

Proti výroku tohoto rozhodnutí mohou podle § 81 správního řádu účastníci řízení do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí (dle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu se lhůta počítá ode dne následujícího po dni doručení) podat odvolání k Ministerstvu životního prostředí a to podáním u Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru životního prostředí a zemědělství. Případně odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 82 odst. 2 správního řádu.

V Jihlavě dne 27. 3. 2024

Ing. Dagmar Santander G. Morávková
úředník odboru životního prostředí a zemědělství

Rozdělovník

Účastníci řízení datovou schránkou do vlastních rukou:

1. Zemědělský výzkum, Votavová, Zahradní 1, 664 41 Troubsko
2. Obce na území Kraje Vysočina s výjimkou těch, které se nacházejí v chráněných krajinných oblastech